

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-105>

Педан Таміла, аспірантка кафедри ТІМ НАОМА
(науковий керівник: кандидат мистецтвознавства, доцент О. Ю. Денисюк)

Асамбляж як приклад поєднання творчості та екологічних традицій (аналіз робіт виставкового проєкту «Перетворення»)

Ключові слова: еко-арт, асамбляж, колаж, відповідальне споживання.

Tamila Pedan, PhD student, NAFAA
(academic mentor: Associate Professor Olga Denisyuk)

Assemblage as an example of combination of creativity and ecological traditions (analysis of the exhibits of “Transformation” project)

Abstract: The report briefly introduces the history of assemblage technique and analyzes the assemblage works in the “Transformation” eco-art project.

Key words: eco-art, assemblage, collage, responsible consumption.

Однією з найважливіших ознак прогресу культури являється розвиток розуміння культурних цінностей минулого і їх переосмислення в майбутньому. Такий досвід сконцентрований в сучасних роботах митців, які працюють в техніці асамбляжу. Не секрет, що наші предки з надзвичайною вигадливістю та заощадливістю підходили до всіх речей, які використовувались у побуті та за можливості намагались дати їм друге життя. Результатом такої діяльності ставали речі, які поєднували етику відповідального споживання та естетику візуального образу отриманої речі.

Сьогодні спостерігається зростаючий інтерес митців до створення творів мистецтва з простих, а часом непотрібних нам речей. Тому виникає необхідність проаналізувати такі роботи, чим і обумовлюється актуальність дослідження. Чимало таких робіт було представлено в рамках виставок еко-арту «Перетворення» в КЗ «Обласний організаційно-методичний центр культури та мистецтва» в м. Харкові в 2018–2021 рр. Саме твори з цих виставок лягли в основу даного дослідження.

Асамбляж (від французького *assemblage* – «складання» або «монтаж») – це техніка візуального мистецтва, споріднена колажу, в якій художник створює рельєфне зображення шляхом наклеювання на площині об'ємних деталей або предметів. Назву цьому терміну дав французький художник Жан Дюбюффе у 1953 році, який в ході своїх творчих експериментів з об'ємними та фактурними колажами, шукав визначення для своєї техніки.

Аналізуючи твори сучасних митців у техніці асамбляж, що були представлені на виставці «Перетворення», зазначимо, що у розпорядженні учасників була тема «відповідального споживання», позбавленого

необдуманих витрат на закупівлю основних матеріалів. Учасники проєкту – Тетяна Тищенко, Христина Кучерявенко, Ян Збукер, Софія Попенко, Лія Кисельова, Влад Кургасов, Анастасія Шевченко, Дарина Ломакіна, Карина Грек, Вікторія Орябинська та Ярослава Редько – в різні роки представили свої роботи в техніці асамбляж, за допомогою яких розповіли свою мистецьку історію «перетворення речей».

Зокрема, Тетяна Тищенко у роботі «Мати» представила матір і дитину, оточену дрібними деталями, які нав'язали їй історію її материнства та першого досягнення світу дитиною. Мисткиня Анастасія Шевченко в своїй роботі «Леді у капелюшку» продемонструвала всю сатиричність натури людини, яка з боку може виглядати, як леді, але насправді її збірний образ це лише купа нікому не потрібних речей і нав'язаних суспільством кліше й стигматизація про те, що бути «істинною леді гарно та природно» й «неважливо, в яке сміття ти одягнений». Асамбляжні роботи із зображенням тварин – це історії про непрямий вплив людини на життєдіяльність цих тварин. Так, робота з зображенням восьминога мисткині Ярослави Редько, оточеного мушлями, пластиковою пляшкою, камінням та дротом – це болюча тема забруднення водного середовища людиною, через яку страждають тварини. До цієї теми звертаються й інші митці – Маргарита Степаненко, Дарина Ломакіна, Карина Грек та Вікторія Орябинська, зображуючи тварин у своїх роботах.

Отже, асамбляж, як культурно-мистецький напрям здатний піднімати важливі теми екологічної культури, яка майже завжди була притаманна українському суспільству. В міру своїх можливостей митці та майстри проєкту акцентують увагу на певних проблемах людства, використовуючи в своїй роботі «речі з історією», або так звані непотрібні речі, що втратили свою первісну цінність або перестали візуально задовольняти своїх власників. Враховуючи важливість та актуальність проблематики для сучасного суспільства, яке все більше породжує накопичення непотребу, тема поєднання творчості та екологічних традицій однозначно має перспективу подальших досліджень.

